

PURA: VANNOMRÅDE BUNNEFJORDEN MED ÅRUNGEN- OG GJERSJØVASSDRAGET

Møtegruppe: Prosjektgruppe PURA

Til stede: Anita Borge, vannområdeleder PURA – AB
 Line Lid Brække, Nordre Follo kommune - LLB
 Reidun Isachsen, Nesodden kommune – RI
 Trygve Kvarme, Ås kommune – TK
 Heidi Kristensen, Oslo kommune
 Erik Wetlesen, Akershus bondelag – EW
 Terje Wivestad, Statsforvalteren i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus, klima- og miljøvernadv. – TW
 Tiril Vestrheim, Akershus fylkeskommune - TV

Forfall: Arne Ivar Sletnes, Follo landbrukskontor – AIS
 Truls Bølgen for Anne-Bergitte Thinn, Frogn kommune - TB
 Carl Emil Agbo Kristiansen, Statens vegvesen - CEAK

Møteleder: Anita Borge

Møtested: Møterom Store salong, Ås kulturhus, Moerveien 1, Ås

Møtetid: 28.10.2025 kl. 09.00 – 12.00 inkl. lunch

Neste møte: 17.12.2025 kl. 09.00 – ca. 13.30 (inkl. juletapas) i Lille sal, Ås kulturhus

Referent: Tiril Vestrheim og Anita Borge

Forkortelser i kolonne for "Ansvarlig": Se liste over "Til stede" og "Forfall"

Sak nr.	Tema	Vedtak / oppfølging	Ansv
1	Godkjenning av referat fra møtet 17.06.2025	Det var ingen kommentarer til referatet. Vedtak: Referatet godkjennes og legges ut på web-siden.	AB

2	Vannområdets organisasjon	<p>Endringer:</p> <p><u>Styringsgruppen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Akershus fylkeskommune: Ingvild Marthinsen, avdelingsleder for avdeling Klima og miljø, går inn i gruppen. <p><u>Prosjektgruppen:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Frogn kommune: Truls Bølgen erstatter Nasser Mohammed. - Statsforvalteren: Sunniva Numme har sluttet, erstatter Anna Mårøy Ulvestad antas å være på plass etter nyttår. - Akershus fylkeskommune: Tiril Vestrheim erstatter Ole Fjeldstad. - Statens vegvesen: Carl Emil Agbo Kristiansen vikarierer for Natalie Haugan. <p><u>Temagruppe Biologi/limnologi:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Frogn kommune: Truls Bølgen erstatter Nasser Mohammed. - Nesodden kommune: Helene Meltzer slutter og går ut av gruppen. Erstatter avklares senere. - Statsforvalteren: Sunniva Numme har sluttet, erstatter Anne Mårøy Ulvestad antas å være på plass etter nyttår. - Akershus fylkeskommune: Tiril Vestrheim erstatter Ole Fjeldstad. - Statens vegvesen: Carl Emil Agbo Kristiansen vikarierer for Natalie Haugan <p><u>Temagruppe Biologi/limnologi og Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Frogn kommune: Truls Bølgen erstatter Nasser Mohammed. <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB
3	Økonomi	<ul style="list-style-type: none"> • Midler fra Oslofjordsatsing 2025, Akershus fylkeskommune: <ul style="list-style-type: none"> - kr. 300.000 for supplerende erosjonssikring langs Storgrava. - kr. 120.000 for miljørådgiving til bønder i nedslagsfeltet til Oslofjorden. • Midler fra Akershus fylkeskommune til administrasjon og drift av vannområdet: Kr. 355.000 (årlige midler). <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB
4	Tiltaksanalyse for PURA – status	<p>AB redegjorde for status. Et forslag til tiltaksanalyse er utarbeidet. TiltaksAnalyseRedaksjonen (TAR) har vært delaktig i utarbeidelsen både ved møter med hele gruppen og ved særmøter med et utvalg av gruppen. Dokumentet er styrket i beskrivelsen av lekkasje fra ledningsnettets som en viktig kilde til forurensning.</p> <p>Forslaget til tiltaksanalyse ble lagt ved invitasjonen til workshopen i PURA 19.11.2025, som ble sendt ut 22.10.2025. Tiltaksanalysen presenteres på workshopen og gode innspill fra "tenketanken" tas inn. En endelig versjon utarbeides med disse innspillene. Styringsgruppen tar i møte 06.11.2025 stilling til om dokumentet skal behandles politisk i PURAs eierkommuner og eventuelt om dette skal være en orienteringssak eller vedtakssak.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB

5	Oppdatering Vann-Nett – plan for gjennomføring i PURA	<p>Miljødirektoratet og vannregionmyndigheten har gitt føringer for vannområdenes bidrag ved oppdatering av Vann-Nett. PURA skal bistå eierkommunene med innhenting av data som det er obligatorisk for kommunene å legge inn. Leif Simonsen, Norconsult, assisterer oss i arbeidet. Det blir oppstartsmøte med kommunene inkl. landbruksforvaltningen 03.11.2025. Følgende skal registreres i Vann-Nett:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tiltak og kostnader for tiltak (oppdatere eksisterende og registrere nye) - påvirkninger (vurdere det som ligger inne, eventuelt foreslå endringer). <p>Arbeidsprosess er sendt kommunene, inkl. dokumenter som skal hjelpe kommunene med å levere grunnlaget som trengs for registreringsjobben. Særmøter med hver enkelt kommune vil bli holdt etter at de har levert utfylte dokumenter.</p> <p>Frist for PURAs oppdatering av Vann-Nett er 31.12.2025.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB TAR
6	Høringsuttalelser fra PURA	<p>Bane NOR: Ny forgreining av Østre linje sør for Ski:</p> <p>AB redegjorde for høringen av reguleringsplan med konsekvensutredning og prosessen i PURA. Vårt hovedansvar er påvirkningen på Skibekken. Et forslag til uttalelse var sendt prosjektgruppen med mulighet for innspill. Også temagruppe Biologi/limnologi var involvert i uttalelsen, som ble sendt Bane Nor 07.10.2025. Det ble kort orientert om innholdet i PURAs uttalelse.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p>	AB
7	Nytt fra vannregionmyndigheten	<ul style="list-style-type: none"> - Planprogram og hovedutfordringer for Glomma vannregion ble godkjent av vannregionutvalget 24. sept. Nå skal de vedtas i alle berørte fylkeskommunene før 31. des. - Det er planlagt temamøter med sektormyndighetene ilt høsten. - Akershus FK har sendt brev om tildeling av statlige og fylkeskommunale midler. Vannområdene vil få midlene ilt oktober/ starten av november. <p><i>Tas til orientering.</i></p>	TV
8	Temagruppene	<p>Gjelder alle temagruppene: For en mer detaljert redegjørelse for sakene: Se referater fra møtene i temagruppene på PURAs hjemmeside.</p> <p><u>Temagruppe Landbruk.</u> AB redegjorde for AIS. Siste møte: 15.10.2025 Neste møte: 18.03.2026</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jordhelse: Landbrukskontoret har i år i samarbeid med Morsa og Norsk landbruksrådgiving gjennomført et kurs i jordhelse for interesserte bønder i Follo-kommunene, det vil si bønder i 	AIS

		<p>både Morsa og PURA. Gjennom Morsa er finansiering sikret for å kunne gjennomføre et tilsvarende kurs i 2026. Det forventes at det er nok interesse fra bønder i kommunene til å fylle et nytt kurs.</p> <p>- Regionale miljøkrav for poteter og grønnsaker: PURA og Follo landbrukskontor har sendt felles hørings svar til forslag til regionale miljøkrav på arealer med poteter og grønnsaker, med høringsfrist 15. oktober. Høringsuttalelsen sendes prosjektgruppen.</p> <p>- Midler fra Akershus fylkeskommune til å videreføre arbeidet med å erosjonssikre bekken Storgrava: I tillegg til midlene fra Akershus fylkeskommune (ref. sak 3) inngår også en egenfinansiering på kr. 50.000 fra landbrukskontoret og kr. 30.000 fra PURA. Erosjonssikringen planlegges gjennomført vinteren 2025/2026.</p> <p>- Miljørådgiving 2025/2026: I tillegg til midler fra Akershus fylkeskommune (ref. sak 3) har PURA også fått tilsagn om kr. 50.000 fra vannregionmyndigheten. Midlene går til miljørerådgiving på eiendommer med arealer langs tilløpsbekker til Årungen, samt Kaksrudbekken som renner ut i Bunnefjorden. Det er inngått en avtale med Norsk landbruksrådgiving som vil gjennomføre rådgivingen høst 2025 og vår 2026.</p> <p>- Jordvern: Kommunene Frogn, Nesodden, Nordre Follo og Ås har vedtatt strategier for jordvern. Med jordvern menes vern av dyrka og dyrkbar jord, og vern av kvaliteten på jordsmonnet for å sikre matproduksjon og bevare mangfoldet av jordas økosystemer. Strategiene er derfor relevante i arbeidet med å redusere erosjon og næringsavrenning.</p> <p><i>Tas til orientering.</i></p> <p><u>Temagruppe Biologi/limnologi</u> AB redegjorde for Knut Bjørnskau.</p> <p>Siste møte: 26.08.2025 Neste møte: Januar/februar</p> <p>Temaer på møtet i august som ikke er tema på dagens møte:</p> <p>- Modellkjøring for vannområdene: En henvendelse fra VRM er besvart vedr. behov for modellkjøring i vannområdene i Glomma vannregion. Output skal være tilførselsregnskap og avlastningsbehov. PURA har allerede gjennomført modellkjøringer og beregninger av dette på tiltaksområdenivå. En felles modellberegning for alle vannområdene i vannregionen bør også gjennomføres på minst samme geografiske nivå for at den skal være nyttig for PURA.</p> <p>- Kommunenes søknader om utslippstillatelser til Statsforvalter: Nesodden har fått sin utslippstillatelse. De øvrige kommunene i PURA vil sende inn søknader om ikke lenge.</p>	<p>AB</p> <p>Knut Bjørnskau</p> <p>AB</p>
--	--	---	---

		<p>- Statnetts kaianlegg i Bunnebotn: Søknad fra Statnett til Statsforvalteren om etablering av kaianlegg i Bunnebotn: Tillatelse med vilkår fra Statsforvalteren. Informasjon ble sendt prosjektgruppen 12.05.2025. Statsforvalteren's hovedbegrunnelse for tillatelsen er at samfunnsnyttene av tiltaket veier opp for de miljømessige ulempene tiltaket medfører.</p> <p>- Departementsvurderinger av plan- og bygningsloven § 27-2 vs. forurensningsloven: Se redegjørelse under temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse.</p> <p>- Beite som skjøtselsform rundt Østensjøvann: PURA mottok et tilsvarende fra Statsforvalteren 23.10.2025 med en rapport fra NIBIO som vedlegg. Statsforvalteren har vedtatt at de ønsker å teste ut beite som skjøtselsform rundt innsjøen for å tilrettelegge for truede fuglearter. PURA har helt siden forslaget ble lansert i januar 2022 vært sterkt imot tiltaket, og har argumentert med at vannkvaliteten vil bli skadelidende ved utplassering av kuer rundt innsjøen. Saken følges opp på møte i styringsgruppen 06.11.2025 og møte i temagruppen på nyåret. Tilsvaret fra Statsforvalteren og rapporten fra NIBIO sendes prosjektgruppen</p> <p>- Fagrådet for Indre Oslofjord: • status for prosjekt ny modell for Oslofjorden ved NIVA – samarbeid med Miljødirektoratet og Fylkeskommunen: Frist for endelig rapport er nok en gang utsatt, ingen ny frist er satt.</p> <p>• anskaffelse for overvåking av fjorden fra 2027: Vannområdene i indre Oslofjord sitter i ad hoc-gruppe for anskaffelsen i Fagrådet, oppstartsmøte er gjennomført. Det er varslet en betydelig reduksjon i overvåkingen av fjorden grunnet svekket økonomi hos Fagrådet. Tiltak for å hindre reduksjonen i overvåkingen ble diskutert på oppstartsmøtet, blant annet skal Miljødirektoratet involveres.</p> <p>• høstmøte 01.12.2025.</p> <p>Øvrige temaer på agendaen 28.08.2025 som også er saker på dagens møte: - Tiltaksanalysen - Reguleringsfiske Østensjøvann - Supplerende erosjonssikring i Storgrava</p> <p><i>Tas til orientering</i></p>	
--	--	---	--

		<p><u>Temagruppe Kommunalteknikk, overvann og spredt bebyggelse (KOS):</u> LLB redegjorde.</p> <p>Siste møte: 21.10.2025 Neste møte: 26.01.2026</p> <p>- I tillegg til de vanlige sakene med "runder rundt bordet" om kommunalt ledningsnett, avløp i spredt bebyggelse, overvann og spesielle hendelser ble følgende sak viet oppmerksomhet:</p> <p>- Departementsvurderinger av plan- og bygningsloven § 27-2 vs. forurensningsloven: Brevet fra Kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet av 30.07.2025 har skapt stor uro i Nordre Follo kommune. Det har vært interne diskusjoner på hvordan de skal jobbe videre med de føringer brevet gir. Kommunene er nå sterkt svekket i sin bruk av hjemmel i PBL i utbyggings- og forurensningssaker. Advokatselskapet Holth & Winge har i svært kritiske ordelag kommentert brevet fra departementene. PURA ønsket i utgangspunktet å sende en henvendelse til departementene med eierkommunenes synspunkter på innholdet, men har vurdert det som mest hensiktsmessig at kommunene håndterer dette internt. På workshopen i PURA 19.11.2025 vil advokat Guttorm Jakobsen holde et innlegg der departementsvurderingene inngår som tema.</p> <p><i>Tas til orientering</i></p>	LLB
9	<p>Status for prosjekter i temagruppene</p>	<p>• Reguleringsfiske Østensjøvann - status: AB orienterte om status etter siste redegjørelse i prosjektgruppemøte 17.06.:</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1,2 tonn fisk tatt ut i mai – det meste med storrusa. Totalt er nå i overkant av 5 tonn tatt ut i 2021-2025. - 4 kvistvaser er lagt ut – substitutt for undervannsplanter - miljø-DNA-prøver er tatt og sendt NINA. Avventer resultat derfra. - rapport: Thrond Haugen skriver på rapport for reguleringsfisket i 2021-2025, inkl. fugl, antatt ferdigstilt midten av november - i rapporten inngår også undersøkelser de har gjennomført i Årungen og videre nedover i vassdraget, da dette hører naturlig med - detaljerte og gode fugleobservasjoner er gjennomført i hele mai i år, dette fortsetter ut oktober. Gode tall på antall reir og par – samt også tall på kyllinger på ryggen til de første parene. - prøvefiske gjennomført i høst, jobber med dataene på labben - en vannprøvetaking gjenstår i 2025. <p><i>Tas til orientering</i></p>	AB

		<ul style="list-style-type: none"> • Østensjøvann – ønske om helårs fiskeforbud: AB orienterte om møte med grunneierne 11.11.2025 der vi redegjør for status for reguleringsfisket, foreslår et helårs fiskeforbud i innsjøen og ber om grunneiernes aksept for dette. Nyansatt fiskeforvalter hos Akershus fylkeskommune, Knut Magnus Wold, deltar på møtet sammen med TV og Thrond Haugen, NMBU. <p><i>Tas til orientering</i></p>	AB
10	Møte i styringsgruppen 06.11.2025	AB orienterte om agendaen. Det var ingen innspill til denne. Ekstra på agendaen blir saken om Statsforvalterens avgjørelse om beite som skjøtselsform rundt Østensjøvann. Referatene fra møtene i styringsgruppen publiseres på PURAs hjemmeside etter at de er blitt godkjente, som de øvrige møtereferatene i PURA.	AB
11	Kommunikasjon/seminarer/workshops	AB orienterte om PURAs workshop 19.11.2025, programmet og status for planleggingen. Invitasjon med program og forslag til tiltaksanalyse ble sendt ut 22.10.2025. Prosjektgruppens deltakere ble oppfordret til å melde seg på.	AB alle
12	Neste møte	Onsdag 17. desember kl. 09.00 – ca. 13.00, inkludert lunch som avslutning før jul. Møtested: Lille sal, Ås kulturhus.	alle
13	Runde rundt bordet – evaluering av møtet	Ryddig, bra, mye matnyttig, det jobbes bra i PURA. Viktig som forum for diskusjon av viktige saker, det er bra å kunne snakke på tvers av kommune/myndighet/organisasjon. God møteledelse. Et innspill på om vi snakker for mye om Østensjøvann.	alle